

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecători – Ion Guzun și Elena Covalenco,

în camera de consiliu, fără citarea părților, a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea civilmente responsabilă SA „Moldasig”, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 27 septembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2014, în cauza penală în privința lui

Talmazan Sergiu Vitalie, născut la 17.03.1981, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. P.Zadnipru 5/2, ap.67.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 01.12.2011 pînă la 27.09.2013;*

2. *Instanța de apel de la 22.11.2013 pînă la 24.02.2014;*

3. *Instanța de recurs de la 03.07. 2014 pînă la 01.10.2014.*

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 27.09.2013, Talmazan Sergiu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal și în baza art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal a fost liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de către Culiș Piotr și Culiș Valentina a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Compania de Asigurări „Moldasig” S.A. în beneficiul Culiș Piotr și Culiș Valentina cu titlu de reparare a prejudiciului material 32 382 lei, inclusiv 31 082 lei costul automobilului deteriorat și 1200 lei ca compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei auto -merciolojice.

De la Talmazan Sergiu în beneficiul Culiș Petru și Culiș Valentinei s-a încasat câte 5 000 (cinci mii) lei pentru fiecare ca recuperare a prejudiciului moral.

S-a încasat de la Talmazan Sergiu în beneficiul Culiș Petru și Culiș Valentinei 8000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, inculpatul Talmazan Sergiu, la data de 03.08.2008, aproximativ la orele 12.35, conducând a/m de model „Opel Vectra” cu n/î C K1 691, cu o viteză sporită pe drumul Roșcani - Sireț -Vatra, în direcția s.Sireț raionul Strășeni, ajungând la km 8+500, încălcând prevederile pct.45 sub. 1) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.713 din 27.07.1999 (în vigoare la acel moment), conform căruia „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; sub pct.2) în temeiul căruia „în cazul în care în limita vizibilității apar

obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului" și pct.51 sub.l) lit.b) al RCR care reglementează: „Prealabil depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că cel care îl precedă pe aceeași bandă nu a semnalizat intenția de depăși sau intenția de a preselecta spre stingă”, astfel contrar acestor norme observând a/m de model „VW Golf2” cu n/î C IF 308 la volanul căruia se afla cet.Culiș Piotr, care se deplasa regulamentar în aceeași direcție, care încerca să efectueze manevra de cotire spre stingă, continuându-și deplasarea cu aceeași viteză sporită fără a întreprinde careva măsuri pentru a evita tamponarea, ajungând la o distanță de 29.5 m. de a/m de model „VW Golf2”, care încerca să finiseze manevra de cotire spre stânga a început să frâneze, însă nu a reușit, tamponându-se astfel în a/m de model „VW Golf2” cu n/î - C IF 308 în regiunea ușii din partea stingă spate, cauzându-i în rezultat pasagerului din a/m de model „VW Golf2” cet.Culiș Valentina, conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 din - 19.09.2008 fractura coastelor 4,5 pe partea stingă care se califică ca vătămări corporale medii, iar șoferului a /m de model „VW Golf2” cet. Culiș Piotr i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de contuzie a bazinului, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.257 din 19.09.2008 se califică ca leziuni corporale ușoare.

Astfel, Talmazan Sergiu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul în numele inculpatului Talmazan Sergiu a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare a lui Talmazan Sergiu din motivul că în acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii. În motivarea apelului apărătorul a indicat că, prima instanță a ajuns într-un mod eronat la concluzia că acțiunile inculpatului Talmazan Sergiu întrunesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

În cadrul cercetării judecătorești au fost cercetate mai multe probe, însă nici una din ele nu a demonstrat vinovăția inculpatului. Pe parcursul examinării cauzei în urma audierii martorilor precum și în urma audierii inculpatului, care nu și-a recunoscut vina, nu a fost dovedită vinovăția inculpatului Talmazan Sergiu, iar învinuirea adusă inculpatului nu este întemeiată, deoarece acuzarea nu a acumulat și nu a prezentat instanței careva probe incontestabile care ar dovedi cert vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, consideră că instanța nu a dat o apreciere veridică și nu putea pune la bază ca probă schema accidentului rutier anexată ca probă primară la materialele cauzei, căci având în vedere faptul că de către organul de urmărire penală "s-a pierdut " schema accidentului rutier întocmită la fata locului, iar ce-a anexată nici pe departe nu este identică cu originalul redă intenția organului de urmărire penală de a duce instanța în eroare, învinuind o persoană nevinovată. De fapt, menționează despre necorectitudinea întocmirii acestei scheme ne vorbesc pozele anexate la materialele cauzei și procesul-verbal de cercetare la fața locului din ziua comiterii accidentului adică din data de 03.08.2008.

De altfel, contrar prevederilor alin. (1) al art. 6 Cod penal învinuitului nu-i sunt incriminate careva fapte concrete pe care le-a comis nemijlocit cu vinovăție în ce

privește încriminarea comiterii infracțiunii prevăzute de art.264 Cod penal. Mai mult ca atât toate probele examinate în instanța de judecată confirmă declarațiile depuse de către învinuit. Conform art. 16 alin. (1) din Constituție respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Această prevedere Constituțională este concretizată în art. 10 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că toate organele și persoanele participante la procesul penal sunt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei, iar în asemenea situație este evident că organul de urmărire penală a investigat cazul unilateral, neefectuând toate acțiunile conform legislației în vigoare întru stabilirea adevărului și a persoane care de facto se face vinovată de comiterea accidentului rutier.

Astfel, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea inculpatului.

3.1. De asemenea, nefiind de acord cu sentința, partea civilmente responsabilă S.A.,„Moldasig” a declarat apel prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri prin care a-1 achita pe Talmazan Sergiu în baza art. 264 alin.(1) Cod penal și să fie respinsă acțiunea civilă de încasare a prejudiciului material de la „Moldasig,,SA. În motivarea apelului partea civilmente responsabilă S.A.,„Moldasig” a invocat că consideră sentința instanței de fond ilegală și pasibilă casării din următoarele considerente:

Conform sentinței vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut vinovat Talmazan Sergiu, iar la momentul producerii accidentului rutier dispunea de poliță de asigurare valabilă emisă de „Moldasig,,SA.

În conformitate cu art. 18 alin.(1) lit. c) a legii nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, la producerea accidentului de autovehicul, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat în 48 de ore din momentul producerii accidentului, să înștiințeze asiguratorul care a emis polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare „Carte Verde”; participanții la accident care dețin polițe de asigurare RCA și/sau certificate de asigurare „Carte Verde”, indiferent de rezultatele constatării vinovatului, anunță asiguratorii respectivi și sunt obligați să nu întreprindă de sine stătător măsuri de reparare a pagubelor.

Totodată, în baza art. 20 alin.3 a legii menționate persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asiguratorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că asiguratul a executat sau nu obligația de înștiințare prevăzută la art. 18 alin.(1) lit.c).

Atât asiguratul nostru Talmazan Sergiu cât și părțile vătămate Valentina nu s-au adresat la companie să anunțe despre producerea cazului asigurat.

În cadrul procesului penal, „Moldasig,,SA a menționat că este necesar ca partea vătămată să se prezinte la „Moldasig,,SA să anunțe despre producerea cazului asigurat, să anexeze toate actele necesare pentru a primi despăgubirea de asigurare.

Prin urmare, în conformitate cu art. 20 alin.6 a legii nr.414 din 22.12.2006 Persoana păgubită sau reprezentantul ei legal este obligat să asigure, în termenul specificat la art. 19 alin. (1) lit. c), accesul asiguratorului sau al reprezentantului de despăgubiri al acestuia la bunurile avariate prin accident de autovehicul, astfel încât asiguratorul să dispună de posibilitatea de a constata valoarea reală a pagubelor.

Totodată, art. 20 alin.7 prevede că dacă persoana păgubită sau reprezentantul ei legal nu a respectat obligația prevăzută la alin.(6) și a făcut astfel imposibilă

întocmirea dosarului de daune și/sau constatarea de către asigurator a întinderii pagubelor, acesta din urmă este absolvit de obligația de a plăti despăgubirea de asigurare.

La examinarea dosarului penal s-a stabilit că, „Moldasig” SA nu a participat la expertiza efectuată de către Culiș Piotr și Culiș Valentina și s-a stabilit în mod unilateral aprecierea cuantumului pentru automobilul deteriorat VW Golf 2 cu nr./î. C IF 308 ce constituie 31 082 lei.

În contextul celor relatate și reieșind din materialele dosarului penal consideră că acțiunile lui Talmazan Sergiu nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile avocatului în numele inculpatului Talmazan Sergiu și a părții civilmente responsabile SA „Moldasig”, cu menținerea sentinței.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, argumentele invocate în apelul declarat de avocat în interesele inculpatului nu și-au găsit confirmare deoarece, sunt combătute prin probele concludente enunțate mai sus, iar declarațiile inculpatului Talmazan Sergiu urmează a fi apreciate critic deoarece sunt date în scop de apărare și eschivare de la răspundere penală pentru fapta comisă.

Referitor la argumentele invocate în apelurile părții civilmente responsabile S.A. „Moldasig”, privind achitarea inculpatului Talmazan Sergiu, Colegiul penal le consideră ca fiind lipsite de temei și care urmează a fi respinse deoarece vina inculpatului a fost pe deplin dovedită prin probele relatate.

Careva probe în vederea argumentării motivelor invocate în apelurile declarate de avocatul inculpatului și partea civilmente responsabilă S.A. „Moldasig” nu au fost stabilite, afirmațiile acestora nu au fost argumentate prin nimic, purtând un caracter pur declarativ, motiv pentru care apelurile au fost respinse ca nefondate.

5. La data de 16 aprilie 2014 și 16 iulie 2014, partea civilmente responsabilă S.A. „Moldasig”, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, declară recursuri ordinare solicitând casarea hotărârilor contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea laturii civile, invocând aceleași motive ca și în apel. Totodată a mai invocat că, atât instanța de fond cât și de apel nu au elucidat pe deplin acțiunea civilă și au examinat-o superficial, fiind studiată mai amplu doar cauza penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

7. Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul în recursul său se referă la dezacordul cu decizia instanței în latura civilă.

Potrivit prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală.

Conform art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, partea civilă și partea civilmente responsabilă este în drept să declare recurs ordinar în ce privește latura civilă.

În recurs, recurentul face trimitere la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care prevăd: pct. 6) - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; pct. 8) - nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.

Lecturînd textul recursului, Colegiul constată că, recurentul făcînd trimitere la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu a indicat care este eroarea de drept care a afectat soluția instanței la încasarea prejudiciului material.

Criticile formulate de recurent, precum că părțile implicate în accidentul rutier, conform Legii nr. 414 din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto”, urma să se adreseze la compania de asigurare în termen de 48 ore pentru stabilirea cuantumului despăgubirilor, nu constituie un temei de recurs, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ori potrivit art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi înaintată la cererea persoanei fizice sau juridice cărora l-au fost cauzate prejudicii materiale.

Conform art. 220 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărîrea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Astfel, Colegiul reiterează că, instanța de apel, menținînd sentința instanței de fond, argumentat și-a motivat respingerea cererii de apel înaintate de SA „Moldasig”, specificînd faptul ca instanța de fond corect a stabilit cuantumul despăgubirilor materiale achitate părților vătămate Culiș Piotr și Culiș Valentina.

Astfel, criticile formulate de recurent nu sunt motivate sub aspectul casării hotărîrii recurate ca fiind ilegală.

În privința temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de recurs consideră că temeiul dat nu are tangență la cazul supus judecării, acesta fiind analizat detaliat în decizia instanței de apel, precum și deoarece instanța de apel a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și de procedură, corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, încadrînd corect acțiunile inculpatului.

8. Referitor la recursul suplimentar declarat de partea civilmente responsabilă S.A. „Moldasig”, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia ca fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

9. Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

10. Potrivit materialelor cauzei, decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 24 martie 2014. Partea civilmente responsabilă S.A. „Moldasig”, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat la data pronunțării deciziei integrale, cunoscând despre acest fapt. Decizia a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău în aceeași zi. Totodată, la 24 martie 2014, instanța a expediat copia deciziei motivate în adresa părții civilmente responsabile S.A. „Moldasig” (f.d.220, vol. III).

Partea civilmente responsabilă S.A. „Moldasig”, a declarat recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel la 16 iulie 2014.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 24 aprilie 2014, inclusiv. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de partea civilmente responsabilă S.A. „Moldasig”, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Totodată, Colegiul penal reține, că termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

Din considerentele enumerate și avînd în vedere faptul că, hotărârile instanței de fond și de apel sunt legale, iar argumentele recurentului nu se încadrează în cele prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a declara recursul ordinar declarat de SA „Moldasig”, ca vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu art. 432 alin.(1), alin. (2) pct. 2), 4), 434 Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar din data de 16 aprilie 2014, declarat de partea civilmente responsabilă SA „Moldasig”, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 27 septembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2014, în cauza penală în privința lui Talmazan Sergiu Vitalie, ca fiind vădit neîntemeiat și inadmisibilitatea recursului ordinar suplimentar din data de 16 iulie 2014, declarat de partea civilmente responsabilă SA „Moldasig”, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **21 octombrie 2014.**

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco